

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

9. Monstra te esse Matrem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

LECTIO IX.

Thema. *Monstrare esse Matrem.*

Quomodo Mater Dei Mater officia Mariae Dei nobis exhibeat.

MULTIS titulis Beatissimam MARIAM possumus honorare: ac inter ceteros hic ei gratissimus est, quo compellatur non solum Mater Dei, sed & Mater nostra. Est enim hic titulus plenus devotione & affectu, quo in nobis Filialem excitamus fiduciam, in ipsa mouemus & ad nos allicimus Maternam pietatem & amorem. Sicut ergo Filius nos docuit aeternum suum Patrem Deum & Dominum postulum, fiducialiter Patris nomine cum ipso compellere & invocare, dum sic docuit orare, *Pater noster qui es in caelis*: ita ei gratissimum est, hanc & Matrem suam, Matrem etiam nostram agnoscamus, ac sub nomine Matris Filiali amore & confidentia invocemus. Et certe merito ipsa Matris titulo honoratur quatuor ex causis, quas compendiosè profert Albertus Magnus super *Millus*, & S. Antonius 4. p. 11. c. 14.

Mat. 6.

Primo, quia genuit omnes Sanctos spiritualiter. Secundo, propter curam quam gerit omnium. Tertio, dignitate, quia est primogenita ante omnem creaturam. Quarto, prioritate praedestinationis.

Causa 4. cur M. V. maritico titulo honoratur ab omnibus.

Ipsa nimirum ante omnia saecula praedestinata est, ut esset ex quo recreandum fuit omne creatum. Et sic dicitur de ea, Dominus possedit me in initio viarum suarum, ut sim prima omnium, quae pura creatura sunt. Haec S. Anton. ex Alberto Magno loco citato. Sicut ergo eius Filius Christus, Sapientia incarnata, dicitur Principium viarum Dei, hoc est, operum eius, tum ob prioritatem praedestinationis, secundum suam humanitatem ante omnia alia Dei opera, tum ob primatum & principatum, quem obtinet inter illi: idem & Maria post Christum attribuitur, quia prima inter puras creaturas est praedestinata, Princepsque ac Domina omnium operum Dei est constituta. Nempè in electione & praedestinatione diuina Mater a Filio non fuit sejuncta, eique post Filium principatus super omnes homines & Angelos, non solum in ordine naturae, sed etiam in ordine gratiae, denique & in ordine gloriae fuit decretus. Fuit ergo ipsa idem quaedam sanctitatis in mente Dei, iuxta quam S. Angelos, Apostolos, Martyres, Confessores, Virgines, Religiosos efformaret. Et sic cum Deus B. Virginem mente concepit ab aeterno, & praedestinavit hos omnes, adeoque & cunctos Fideles praedestinavit, ipsaq; potest dicere: In capite libri scriptum est de me, in primo scilicet loco constituta est post Christum in libro praedestinationis & electionis diuinae, ideoque Regina dicitur & Mater omnium. Qua de re dicit Rupertus in persona Mariae. Priusquam nascerer, Deo praesens adoram: antequam forem, bene illi cogitarem. Elegit me ante mundi constitutionem, ut essem sancta & immaculata in conspectu eius in charitate. Et si delicta ipsius esse cum Filij hominum, quanto magis delictabatur cum ipsa Ancilla Domini, miraculo eun-

Prov. 8.

Secundo, propter curam quam gerit omnium. Tertio, dignitate, quia est primogenita ante omnem creaturam. Quarto, prioritate praedestinationis.

B. M. V. post idem, quomodo a Deo omnes sancti efformati.

Primo, quia genuit omnes Sanctos spiritualiter. Secundo, propter curam quam gerit omnium. Tertio, dignitate, quia est primogenita ante omnem creaturam. Quarto, prioritate praedestinationis.

Mat. 39.

Primo, quia genuit omnes Sanctos spiritualiter. Secundo, propter curam quam gerit omnium. Tertio, dignitate, quia est primogenita ante omnem creaturam. Quarto, prioritate praedestinationis.

clavum Filiorum hominum: Haec Rupertus. Vltimus: Sicut Christus fuit noui mundi principium, quia nouam Ecclesiam, nouumque Christiantum, ac deinde per resurrectionem tamquam regenerationem aeternam nouae ac beatae vitae exordium dedit, & Beatorum familiam effecit, ideoque ab ipsa vocatur PATER FUTURI SAECULI. Sic & Maria nouo Christianorum saeculo, nouo auroque Virginitatis, Martirum, Sancto iureque omnium mundi exordium dedit. Quare iure etiam vocari potest MATER FUTURI SAECULI. Hinc illud Sybillae apud Virgilium ecloga 4.

Magnus ab integro saeculorum nascitur ordo. Iam redit & Virgo, redeunt Saturnia saecula: Iam noua progenies caelo demittitur alto.

Propterea etiam dicunt Theologi, quod omnes saeculorum ordines, successiones, & status, optantur videre Virginem hanc & Matrem concepti & nasci. Cui conforme est illud Damasceni, Certabant saecula quoniam maxime ortu suo gloriaretur Verbum aeternum conuertationem superans praesens Dei consilium, a quo facta sunt saecula: & postrema prima facta sunt, dum ipsi felicissima sua Natiuitas obtingit. Haec ille.

*Hanc autem Maternitatem erga omnes licet ab aeterno per diuinam praedestinationem & electionem adeptam sit: illam tamen in tempore de congruo per actum proprium promeruit. Tum lub Cruce, per constantiam & redemptionem, qua cooperata est, quo ad in se fuit, redemptio totius generis humani, & consequenter nouae generationis Filiorum Dei, vnde & tunc omnes ei commendati sumus, tamquam Filij Matris, in persona Ioannis. Tum etiam antea, quando Angelo annuntiantem consensum dedit per humile sublimemque suum responsum, quo factum est, ut esset Mater Dei. Simul etiam facta est & Mater Christi & Mater nostrae, quia in Christo continebatur tamquam membra in capite. Vnde dum illud concepit, parturuit, peperit, nos quoque tamquam Mater concepit, parturuisse, peperisse censenda est. Aque sicut Rebecca contulit vtero suo Iacob & Eua capta dupliis populis, censetur Mater vtriusque populi, vnde et dicitur: *Dua gentes & duo populi in vtero tuo sunt*; ita & Maria Christum, in quo omnes electi continentur, gignens, Mater omnium dicenda est. Huc refert S. Ambrosius de virg. c. 14. illud: *Venerimus sicut acerum tristici, vallatus libijs. Vnum granum erat Christus, factum in terra virginitatis in charitate, puritatis, sanctitatis: dicitur tamen acerum tristici, quia virtute omnes Fideles complectebatur, quos etiam incemerat Mater vtero suo sacratissimo & fecundissimo eniti promeruit coelitus irrorata.**

Quapropter S. Bernardinus asserit B. Virginem in conceptionis Filij Dei consensu plus promeruisse, quam omnes Angeli & homines in cunctis conuocationibus & actibus suis. Haec assertio nempe

MANTE

Tom. 2. tione ista confirmat. Omnes qui meruerunt, nihil aliud parauerunt mereri, nisi secundum varium statum & gradum gloriæ sempiternam. Hæc autem Virgo in se lo admirando consensu meruit totalem formam extrinsecam, dominum & primatum totius Orbis, plenitudinem omnium gratiarum, omnium donorum, & omnium virtutum, omnium beatitudinum, omnium fructuum Spiritus, cunctarum scientiarum, interpretationes sermonum, spiritus prophetia, discretiones spirituum, operationes virtutum. Meruit fecunditatem in Virgine, Maternitatem Filii Dei. Meruit quod sit Stella maris, Regia Cæli, & super omnia quod Regina & Mater misericordiam nuncupetur. ac talis nominis consequatur effectum. Vnde meruit de ipsa dicitur: Multa filia congregauerunt diuitias, & supergressa est vniuersas. Hæc ille.

Mater-nus Virgini affectus
 Cæciliam, sicut ipsa spiritaliter genuit omnes Fideles, sic etiam suum habet maternum, quo eos amplectatur ac protegat, vberaque sacra, quibus lactet & alatur. De eius sinu pietas & eruditio dicitur Guericus Abbas, ser. 1. de Assumpti. Nullatenus credideris matris esse felicitatis & gloria habitare in sinu Abrabæ, quam in sinu Mariæ, cum ibi non suum in se possideret Rex gloriæ. Gavius admodum fuit S. Domitius, vt patet in eius vita. lib. 2. c. 12. & c. eiusque Filij, dum ei reuelatum fuit sub pallio Beatiſſimæ Mariæ, se suosque speciali protectione fovet, & peculiari amoris brachijs in sinu eius stringit. Exiit de tanta deuotio & reuerentia, tantumque amandæ & colendæ Virginitatis studium, cum amore ignito, & fiducia filiali, in eis excitatum est, vt nihil nisi eius honorem respirarent, & alijs inspirarent, si que in omnibus ad ipsius præsidium confugerent, tanquam ad matris sinum. Hinc illud Salve Regina, Mater misericordie, tantâ celebritate ab eis quotide decantatur, in quo frequenter prædicare via est Mater hæc clementissima, & eis benedictum fructum ventris sui Iesum specialiter favore benignum ostendere, vt semper seruent zelum gloriæ Filij, Matrisque procurarent, verbo prædicationis, exemplo conversationis, affectu orationis & meditationis. Quia enim hæc ratione ei filios procurabant, Filio eius vnigenito & primogenito futuros coheredes, idcirco eis specialem affectum & protectionem exhibebat; immo Filij sui curam committebat, vt esset per eorum vigilantiæ zelum. Primogenitus in multis fratribus.

Exemplum.
 Sic & alijs ordinibus Religiosis sese Matrem ostendit, maxime illis qui Filios novos Deo parere, aut illos iam genitos speciali curâ in pietate cultuque dirigere & conservare conitabantur. Istud enim Maria reputat idem esse ac sibi cooperari gignendo vel conservando Filio suo. Hoc quodam visione ostensum est viro nobilitate & virtute illustri, Cambersonensi Abbati, cui Fastredus nomen. Cum de Clavallensi Abbate eligendo conventus haberetur, ad quem et ipse vocabatur, veritus ne ipse eligeretur, excusavit se, ne cum alio veniret. Sed frustra, quia vna omnium voce electus est. Quo nuncio turbatus animo, Cæciliam, sicut ipsa spiritaliter genuit omnes Fideles, sic etiam suum habet maternum, quo eos amplectatur ac protegat, vberaque sacra, quibus lactet & alatur. De eius sinu pietas & eruditio dicitur Guericus Abbas, ser. 1. de Assumpti. Nullatenus credideris matris esse felicitatis & gloria habitare in sinu Abrabæ, quam in sinu Mariæ, cum ibi non suum in se possideret Rex gloriæ. Gavius admodum fuit S. Domitius, vt patet in eius vita. lib. 2. c. 12. & c. eiusque Filij, dum ei reuelatum fuit sub pallio Beatiſſimæ Mariæ, se suosque speciali protectione fovet, & peculiari amoris brachijs in sinu eius stringit. Exiit de tanta deuotio & reuerentia, tantumque amandæ & colendæ Virginitatis studium, cum amore ignito, & fiducia filiali, in eis excitatum est, vt nihil nisi eius honorem respirarent, & alijs inspirarent, si que in omnibus ad ipsius præsidium confugerent, tanquam ad matris sinum. Hinc illud Salve Regina, Mater misericordie, tantâ celebritate ab eis quotide decantatur, in quo frequenter prædicare via est Mater hæc clementissima, & eis benedictum fructum ventris sui Iesum specialiter favore benignum ostendere, vt semper seruent zelum gloriæ Filij, Matrisque procurarent, verbo prædicationis, exemplo conversationis, affectu orationis & meditationis. Quia enim hæc ratione ei filios procurabant, Filio eius vnigenito & primogenito futuros coheredes, idcirco eis specialem affectum & protectionem exhibebat; immo Filij sui curam committebat, vt esset per eorum vigilantiæ zelum. Primogenitus in multis fratribus.

Rom. 8. Exemplum secundum.
 Dicere itaque poterant Virgini illud: Exaltabimus & letabimur in te, memores vborum tuorum super vinum. Felicissima sunt, o amantissima Mater, vbera quibus Filium tuum lactasti: sed felicissima quoque & fecundissima sunt vbera tua spiritualia quibus fratres & coheredes Filij tui lactasti. Sanctissima sunt super omne quod lapidum est & fave: idcirco filij tui exultabunt, & letabuntur in te, ac in vberibus tuis, respicientes omne viam voluntatis

Beronam deserens, Monasterium Carthusianorum, quod Vallis S. Petri dicitur, adiit, ibique aliquot diebus latuit. Dum vero noctem diei in oratione contingeret, in extrinsecum raptus Virgo cum Filio in vlna exhiberi. Hæc Vir Dei aduertens, in genua provoluitus, humillimè rogat vt sui miseretur. Cui Mater & Virgo Quid turbatus? Accipe Filium in meum, cuiusq; curam gere fidelem. Sic Filium in eius vlna & brachia deposuit, vberibus onus nobis. Mox oculis fugit, Virque Dei ad se rediens, verbum hoc ab ore Altissimi prædixisse, illoque qui sua cura committabatur, verò Filio Dei & Maria leſu Christi verè esse intellexit. Ita habetur in Annal. Cisterciæ. c. 30.

Quantum ad vbera huius Matris, mox agnita fuerit ab initio Ecclesiæ, quia per illa novos fideles, quasi modò genitos infantes lac sine dolo concupientes, lactavit & aluit, vt gustarent quod suavis est Domiaus. Lacte scilicet doctrinæ sacre eos pavit, luce sapientiæ suæ illos illuminavit, exemplo pietatis corroboravit. Agnita fuit etiam honorata vt Mater Filij Dei, habens duo vbera nulli alteri competentia Matris. Agnita fuit etiam vt Mater omnium Fidelium, vberibus geminæ charitatis, vberibusq; misericordie & pietatis adornata in gratiam eorum. Vnde in eam speciali affectu ferebantur.

Sicut enim agnelli instinctu naturæ inter mille oves matrem quæ runt, matrem agnoscunt vel solâ voce: Ita electi inclinatione gratiæ Virginem Mariam tanquam matrem agnoscunt & colunt; ad eamque recurrunt, sicut agnus ad vbera matris, aut sicut pullus ad alas gallinæ, quæ eum fovit & peperit.

Hoc confirmat auctoritas S. Ippatii, Antiochie post Petrum tertij Episcopi. Alieit enim quod omnes qui ad fidem veniebant, continuo flagrabant desiderio videndi Mariam, & ad eam concurrerebant. Hinc & ipse S. Dionysius per S. Paulum Athenis conversus Hierosolymam venit cum multis Sanctis Fratribus, ad contuendum corpus illud, quod Auctorem vitæ Deumque in se tulerat, vt taltatur lib. de divinis nominibus, c. 3. Si videns Moyses Rubum igne circumdatum, & nihil in flore aut virore læsum admirabatur, dicebatq; Vadam, & videbo visionem hanc magnam: Non absimiliter primi Fideles audientes de Maria, Rubo illo involato, qui Divinitatis ardorem sine Virginitatis læsione sustinuerat & pepererat, dicere poterant cum Moysse: Vadam, & videbo visionem hanc magnam.

Dicere itaque poterant Virgini illud: Exaltabimus & letabimur in te, memores vborum tuorum super vinum. Felicissima sunt, o amantissima Mater, vbera quibus Filium tuum lactasti: sed felicissima quoque & fecundissima sunt vbera tua spiritualia quibus fratres & coheredes Filij tui lactasti. Sanctissima sunt super omne quod lapidum est & fave: idcirco filij tui exultabunt, & letabuntur in te, ac in vberibus tuis, respicientes omne viam voluntatis

Que sint vbera B. M. V. & illa quomodo agnita.

Electorum desiderium videndi B. M. V.

Exod. 3.

Cant. 1.

Isa. 66.

Ibid.

sa. 66.

Can. 7.

E. M. V. multipli- ei lacte sacris v. beribus suos la- ctis. La- ctis fidei & sapin- tia. salu- tatis.

pratis terrenæ præ lacte devotionis, quod ex te su-
gunt. Hæc sunt vbera, de quibus illis dicitur per
Prophetam: *Ad vbera portabimini, & super genna ad-
blâdientur vobis, Quomodo si cui Mater blandiatur:*
ita ero consolator vos. Christus Dominus nobis Ma-
trem constituit Mariam, per quam nos consolatur,
& dicit nobis: *Exultate in ea omnes qui diligitis eam.*
Certè hæc est Mater, de qua idem dici potest quod
eodem loco de Sion, hoc est Ecclesia, dicit Pro-
pheta: *Quis audivit unquam tale quis vidit huic si-
milit? Nunc quid parvulus terra in die vnat aut par-
vulus gons simul, quia parvulus & peperit Sion filios
suos, Quoscumque peperit Ecclesia, hos parvulus
& peperit Maria.* Et quidem in die illa quâ Chris-
tum concepit, qua Christum peperit, omnes si-
mul electos concepit & peperit, ut sententia est, ut
declaratum est. Et hæc utraque dies admiratione
digna est. Sed agnoscendum, quod Deus eam pare-
re facit vna die totum genus electum, eam facit
dam reddens, qui ab æternitate totus est fecun-
ditatis origo, & primum principium. Quapropter
dicit: *Numquid ego qui alios parere facio, ipse non pa-
riam? Si ego qui generationem cæteris tribuo sterilis
eros, Sic correspondit fecunditati. Et tibi Patris in
Cælis, fecunditas Mariæ Matris in terris Cuius
terius Pater verum dedit ad portandum & pari-
endum Filium suum cum cohærentibus, fecunditate
virginæ & admiranda: sed & Filius postquam
Crucem ascendit, dedit vbera pro collataneis suis
vberima & saluberrima, Huc refertur potest illud
Dixi, ascendam in palmam, & apprehendam fructus
eius, & erunt vbera tua sicut horri vineæ. Hoc Ec-
clesiæ dicitur, hoc & Mariæ quia Christus Domi-
nus postquam in palmam Crucis conscendit, ubi
victoriam de hostibus reportavit, tunc Virginis
Matris vbera agnita sunt, tanquam fertilissimi &
dulcissimi horri quandoquidem per totum orbem
decanatum fuit vberibus suis lactasse Dominum
Iesum, nec ei deesse spirituales mamillas, quibus e-
ius lactet fratres adoptivos, ut sit ipse Primogenitus
in multo fratribus.*

Dicamus ergo, quod Maria Mater multiplici
lacte sacris vberibus suis lactet, ab initio usque
modò.
Primo lacte Fidei, & doctrinæ ac sapientiæ sa-
lutaris, quam & in alios possint refundere. Hoc lac-
te abunde replevit sanctum Bernardum, cui in
symbolo specialis hæc in re favoris etiam lac ex
vberibus in os stillasse per imaginem suam asserit-
ur, dum cum fervore oraret, & illud rememora-
ret: *Monstra te esse Matrem.* De hac re sic Poëta
quidam.
*Cum tibi maternam Bernardus VIRGO, salutem,
Dicit, materni munus amoris habet,
Hæc tua divinum distillat mamma liquorum,
Arida cui cupido cessat in ore sitis!
Virgo tunc sicut quem fundis ab vberibus vorem:
Miris a vberibus refero, vere sicut E va sitim*
Ceterum Bernardus, quasi Iesu collataneus, fav-
ri coronam gloria in manu Domini, & Dandem Ihu
regni

ultima sapientia fuit prædictus, lacque Virgineum S. Bern.
cum melle sublingua eius reperitur, quoties de in-
fancia Christi mysticis dicitur in suis libris, sive
de Incarnatione, sive de Nativitate. Testis est ce-
nim auctor vitæ eius, quod in his qua ad illud perti-
nent sacramentum, & sensus ei profundior, & sermo-
piofor suppeteret. Testis est & tractatus quem edi-
dit in laudem Generationis Dei Mariæ, super illud
Euangelij, *Missus est Gabriel ad Mariam Virginem*, qui
omnino lacte sapientiæ superat fuit, & excellit.
Hoc fidei & salutaris doctrinæ lac a Deipara
Virgine & Matre mutuantur multæ Virgines, quæ
in Symbolo candidæ fidei & castæ innocentie in
martyrio suo pro sanguine lac profundere vifæ
sunt Sic de S. Catharina legimus, ex collo eius
virginæ pro speculatorem percussio lactis rivulum
emanasse, non solum castitatis & innocentie, sed
etiam sapientiæ symbolum manifestum. Simili-
ter de S. Aquilina Virgine habemus apud Sotium
13. Julij, quod ea quidem post multos cruciatus
diffusissimos iussa sit gladio ferri: Cum tamen ad
locum certaminis & coronæ ventum foret atende-
tissimo spiritu Deum peccata, placidissimè efflavit
animam, antequam Carnifex gladium in virginæ
vibraret cervicem. Ne autem Carnifex officio
defuisse videretur, ex sanguine caput prædidit, ex
quo lac pro sanguine in terram distulit. Sic deni-
que refertur in martyrio S. Fidei Virginis & Mar-
ty is ex Metaphaste anno Dom. 122. quod cum
Iudex furore percitus, mamillas eius excidit sufful-
set, novo & miro prodigio lac profluxit pro san-
guine, qui niveo quodam candore, stupente Iudice,
eam exornavit.
Idem de S. Paulo testatur S. Ambrosius, sic disse-
rens: *De Pauli cervicem, cum eam persecutor gladio
percussisset, dicitur fluxisse lactis magis unda, quam
sanguinis. & mirum in modum S. Apostolum baptis-
mum gratia in ipsa cade extulisse splendidi, potius quam
cruentum. Quid enim mirum si abundans lacte Nutri-
x ad Ecclesiæ, sicut ad Corinthios dicit; Lac vobis po-
tum dedit?*
Similiter dicimus: Quid mirum si abundat lacte
Nutrix Ecclesiæ Mariæ? Quid mirum, si & illud
Virginibus & Martyribus vberim valeat commu-
nicare omnium Mater? Audi Guariticum Abba-
tem, Mariam cum Paulo sic confitentem: *Sed servus
Christi filios suos iterum atque iterum parvulis, cura
atque desiderio pietatis, donec se metum ei Christi
quam magis ipsa Mater, Christi: Et Paulus quidem
genit eos v verbo veritatis, predicando. Maria autem
longè divinioris atque sanctioris Verbi ipsum generando
Laudo quidem in Paulo predicationis mysterium: sed
plus miror ac veneror in Maria generationis mysteri-
um. Hæc ille. Et hoc quidem generatiois my-
sterium non solum in eo est quod Filium Dei ge-
nerit, sed etiam quod simul omnes Filios Dei
adoptivos, ut ante instantinianos. Quocirca i-
dem Guariticus Abbas Mariæ attribuit illud. E-
ius coronam gloria in manu Domini, & Dandem Ihu
regni*

MANENTI

regni in manu Dei sui. Nō vocaberis ultra Desolata, & labia dentibus suis commāduare cogetur. Cum terra tua non vocabitur amplius Desolata: sed vo- que iucet aspectu horrendus, vidit iuxta caput le- eaberis. Voluntas mea in ea. Terra tua inhabitabi- bunt quēdam saci Angelicā, qui credunt fuisse Ange- tur. Habitabit enim in venis cum Virgine, & habita- lus eius custos, sic B. Virgine alloquunt em. O Domi- bunt in te Filii tui. Equidem hac scimus de Eccle- na misericordis, fons pietatis, hac cine est lingua in be- fa sponsa Christi generaliter scripta esse: attā- atificationem ventris & parvi tui longe vsu & ara men Virgini specialiter posse accommodari, agno- denti affectu se affusafca, ut gene nil aliud sonare scimus. Audi verba dicti Abbatis pia & erudita nescit in Ecclesia Dei? O Domina & Mater, si tu es tu- O Maria, non vocaberis ultra Desolata, & terra tua is, qui adortu suu? Vix hac dixerat, & ecce Mater Do- nō vocabitur ultra Desolata, ut quia Virgo, ideo sis in- mini ad lectum propius accedit, extracta, vbera vna facunda, sed vocaberis, Voluntas mea Cid est. Dilectus est immittere in os agri, & sancti lactis surro infuso, Filius meus in ea. Habitabit enim turvens in Virgine subitō lingua in egritatem, labiū antiquum decoras & habitabit in te Filius tuus in dō habitabit in te Fi- corporis, pristinam restituit sanitatem. Surrexit ergo lu tui. Quod quidem vltius his verbis explicat: incolunt, & hanc circa se expertus misericordiam, Ipla unica Virgo & Mater, qua se Patri vnicum ge- non solum gratiarum actione, sed & morum mutati- nuisse gloriarū, eundem unicum suū in omnibus eius one illam omnibus capit predicare. Nam cum faculo memris amplectitur, omnium, in quibus Christum antea deditus esset, abundās opibus, se & sua Dō mō- suum formari agnoscat, Matrem se vocari non consu- cipans, vitam auxit religiosam. Hæc Belvacensis. ditur. Hæcille ad nōstrum propositum accom- An non hic se Matrem ostendit Maria? Merito modē. Quia verō tot filios peperit, aluit ad matrem ergo repositus: Latamini & exultate in ea omnes ritatis gratiam, & æternitatis fructuonem percipiat qui diligitis eam, ut sugatis, & repliamini ab vbera ideo vocatur Corona gloria in manu Domini, quia vt consolationis eius Quomodo si cui Mater blandiatur, alibi dicit sapiens, Corona Parentum gloria Filiorū. ita ego con labor vos, ait ipsa. Notum est quomodo Splendor ergo Corona Martiane multitudine effe- Mater conloletur infantem, lum, sed maximē v- beribus. Quod si Mater obliuiscit potest illius, ego getur, quod de ea possit dici: Habitabunt in te filii tui, imo tanquam Splendidum diadema regni citumcingent, & coronabunt te. O quam ei glorio sum, dum in congregatione tot Religiosorum fa- miliarium, & tot Sodaliciorum Particulariorum, per Orbem diversis in locis in laudem Virginis con- gregatorum, postquam diceret: Monstra te esse Ma- trem. Leua in circuitu oculos tuos, & vide, omnes isti congregati sunt, venerunt tibi, Filii tui de longe veni- & Filii tua de latere surgent. Vel vt alia lectio ha- bet. Filia tua & Filii de latere tuo surgent. Quid su- gent, nisi vbera fidei & pietatis, vbera gratiæ & sanctæ doctrinæ, quibus se Matrem ostendit iam ab initio Ecclesiæ? Quid fugent, nisi lac ad quod convocatur omnes qui sine dolo crescere cupi- unt in salutem?

Quomode
M. V. coro
na gloriæ
in manu
Domini.

Isa. 60.

B. M. V.
multos u-
beribus
conspici-
onis lau-
dat.

Exemplū.

Secundō dicamus, quōd Maria afflicto sibi de- votos lactet, vt Mater, vberibus consolationis. In huius rei synbolum B. Fulberto Abbate (teste Ba- ronio tom. 11. de grotanti) adfuit per visum, fugen- daque aperuit sacra vbera, ad consolationem eius, & ad patientiæ firmitatem. Fuerat hic nempe de- votus Virgini Filius, Basilicamque in eius hono- rem struxerat, & Librum in eius laudem scripse- rat. Refert quoque Vincentius Belvacensis l. 7. cap. 84. de quodam Ecclesiastico viro, ei morem fuisse continuum, quoties Ecclesia in ingrederetur, vel egre- deretur, vel per illam transiret, omni cum devotio- ne & humilitate genu flexo coram imagine B. Ma- riæ cum salutatione Angelica illud pronuntiare: Bea- te ueneri que in porta viui, & Christe beata vbera qua te laudauerunt Deum Salutarem meum. Contigit ip- sum egritate, & tantus inualuit dolor, vt linguam

Isa. 66.

3.
B. M. V.
uberibus
conspici-
onis lau-
dat.

Salve Mater pietatis,
Et totius Trinitatis
Nobile trichinum.
Gloriosa Virgo ei apparetis, & quasi pro honoris
laude satisfaciens, eidem altissimi humilitatis
verticemincl. navit. Testis est Thomas cantipra-
to. l. 1. Apud. c. 19.
De eidem vberibus dicebat S. Bernardus: Nec
ad Mariam accedere trepidat humana fragilitas:
E 2 nihil

nihil austerum in ea, tota suavis, omnibus offerens
 Lac & Lactam. Omnibus omnia facta, sapientibus
 & insipientibus copiosissima charitate debitorum so-
 fecti: omnibus misericordia suam aperit, ut de pleni-
 tudine eius accipiant universi. Et rursus auctorem
 Bern. omnes ad hanc convocatus vbera, & ad grati-
 tudinem erga talem matrem: Sileat misericordia tam-
 quam à Virgo si quis est qui invocatum te in necessita-
 tibus suis, sicut me minores defuisse. Nos quidem servuli
 tui ceterum in virtutibus congraudemus tibi, sed in hac
 potius nobis ipsis. Laudamus virginitatem, miramur
 humilitatem: sed misericordia misericordiam sapientis
 misericordiam amplectimur charius, recordamur sa-
 pius, crebrius invocamus. Hac est enim que salutem
 omnibus impetravit.

Numquid non ostendit se esse Matrem, dum
 in clamat: Ego Mater pulchra dilectionis, & agniti-
 nis, & sancta spoi Transi ad me qui concupiscitis me,
 & generationibus meis adimplemini. In me omni-
 gratia via & veritas, in me omnis spes vita & vir-
 tutis. Adverte illud: Transi ad me qui me concupi-
 scitis, ut Matrem: Quasi dicat: Aliena vbera relin-
 quite, & lac inspidum; tranfite à peccato ad gra-
 tiam, à vanitate ad veritatem, à complexu sæculi
 ad complexum mei amore casto.

Numquid rursus ostendit se esse Matrem, dū
 cum Sapientia incarnata Filio suo ipsa Sapientie
 Mater dat vocem suam. In fumis excellisq; verti-
 cibus supra viam in medijs semitis stans, iuxta
 portas civitatis, in ipsis foribus loquitur, decens:
 O Viri ad vos clamio, & vox mea ad filios hominum,
 intelligite parvuli a stultia, & insipientes animadver-
 tite. Relinquitte infantiam, & vivite, & ambulate per
 parviam prudentiam. An nō hoc est ab vberibus sæculi
 insipientes ad sua vbera convocare, ut stant sapi-
 entes, & deficiant esse parvuli in herentes inanibus
 crepidibus & vanis succatque bonis? Et quā-
 do nam id clamor sonore in fumis excellisq;
 verticibus, & nifam quando in Oratorijs & Ecclesijs
 honoris suo dicatis imititur cordibus hominum
 vox infans, & increpans, aut exhortans ad con-
 versionem: Item quoties in illis locis ex cathedris
 suis & pulpitis similibus concionatores ad me-
 horem fugem, vocat peccatores, roties Maria
 censetur prædicare prudentiam & sapientiam Filij
 hominum, & eos exhortari ad veram humilita-
 tatem, charitatem, puritatem, amorem Dei & ti-
 morem, in quibus veta prudentia & sapientia con-
 sistit. Et quia tot Templi, Basilicæ, & Oratoria om-
 nibus penè locis Virginij sunt erecta, semper ibi
 ipsa censetur in fonte Filij hominum: Relinquitte
 infantiam, & vivite, & per viam prudentie ambulate.
 Item: Transi ad me qui concupiscitis me, & genera-
 tionibus meis adimplemini, iure, quod idem est, ab
 vberibus meis.

Certe in sola vel Urbe Romana plurimæ sunt
 celebres Ecclesiæ, partim Clero, sed maximo nu-
 mero sacris Religionibus addictæ, vbi sub tutela
 & vberibus Mariæ magnæ pascantur Religiosi &
 eius ope & nomine homines huius sæculi ab infan-
 tia & vberibus vitæ carnalis, ad veram sapientiam
 cohortentur & traducant, quia cupit omnibus
 monstrare se esse Matrem.

- Carthusiani possident Ecclesiam S. Mariæ An-
 gelorum.
- Dominicani servunt Deo in Ecclesia S. Mariæ
 de Minerva.
- Franciscani in Ecclesia agunt S. Mariæ de Ara-
 ca.
- Augustiniani inco sunt Ecclesiam Nostræ Domi-
 næ de Populo.
- Canonici Regulares S. Augustini Ecclesiam
 Nostræ Domine de pace.
- Carmelitarum in Ecclesia Nostræ Domine Trans-
 portum,

Bern. 4.
 de Assumpt.

4.
 E. M. V.
 iustis in
 hoc sculo
 exhibet
 vbera
 candida
 & rubi-
 unda.

MANTE

Thron. 4.

Ma. 23.
 Lucas. 3.

B. M. V.
 & c.
 & c.
 & c.
 & c.

Religiosi Montis Olivæ inhabitant Ecclesiam
Nostra Domina de la Nova.
Servitæ fruentur Ecclesia S. Maria de Via.
Partes Societatis Ecclesiæ S. Maria de Strada
Patres Oratoij agunt in Ecclesia S. Maria de
Vullicella.

An non horum omnium Mater est Maria. An non
per eos sibi plurimos generat & laetatur Filios? An
non de excelso vertice per vocem eorum multos
revocat à perditionis via ad sua vbera? O ergo Ma-
ter cœcunda. Mater amabilis, Mater admirabilis,
Mater pulchra dilectionis & agnitionis, Mater sancta
Spei, sive pro iustis, sive pro peccatoribus! Tota
spes nostra, post Vulnera Salvatoris, sita est in vbe-
ribus huius Matris.

Quis pos-
sit esse par-
iceps v-
berum.
E. M. V.

E. M. V.
qua cor-
poraliter
Filio suo
præfuit
spiritu-
aliter ex-
hibet ad-
optivis
Prov. 31.

Porro qui Mariam desiderat experiri ut Matrem,
& vberum eius participes esse, debet se velut in-
fantem omni auxilio destitutum, nudum, fameli-
cum, ad vbera anhelantem, coram ipsa constituere,
& necessitatem ac miseriam suam cum humili-
tate cognoscere, cum fiducia exponere, nec enim
tuo pietatissimæ Matris officio deesse poterit. Di-
cat ergo pius & humilis Christianus: O Maria,
Mater benignissima, & amantissima ecce ego Fi-
lius tuus, velut infans qui nec incedere potest, nec
sistere, omoi pro fusus auxilio indigeo: quin
ergo manus preendis, & brachia extendis, qui-
bus adiuves me ad ambulandum, ne forte eadem
& offendam ad lapidem pedem meum? En omni-
sum virtute nudus, frigore spirituali confectus,
panniculus meritorum, & fœdissis donorum
me involve ut Filium, & calore spirituali me refo-
ve, ne peream. Ecce sum siccus & famelicus
omni alimento carens: ne denegas suavissima v-
bera tua infanti tuo, indigno quidem, sed tamen
maximè indigoloac devotionis mihi exhibe ex
vberis amoris.

Certe Maria quæcumque officia Matris exhi-
bit Filio suo naturali corporaliter, eadem Filij
suis adoptivis exhibet spiritualiter. Porro eos in
vberis suis amantissimè, & circumdat brachijs pro-
tectionis. Vestit eos pannis virtutum, quia om-
nes domestici eius vestiti sunt duplicitibus, nec timet do-
mum suam à frigoribus vitijs. 3. Lactat eos sacris suis
vberibus, ne sit aut famens in cœtæ, ut iam diximus, in
instillans liquorem candidam pietatis. Circum-
spicit eis procurat spirituales cordis, lingua, & quæcum-
fectum, verborumque superiorum refectione que eos
eis iudicat. 5. Offert eos Patri æterno munus gra-
tum, instat curatum & columbarum, offert, in-
tur à Theologis. Et hic est cultus qui de par-
quam, eos cum Filio suo in templo circumcisos Virgini
culturo mortificationis. Quando eos Herodes tæ, quam gloria,
persequitur ad necem, Mundus, Caro, Diabolus, ei cultus
novit subducere pro vident à maternâ, & ad ver-
sus hostes protegere. 7. Si quando ab ea discedant tamen
& deviens, eos requirit maternâ sollicitudine, ut super
reducatur ad domum patrum, hoc est, ad ades di-
vina misericordia, & eos instruit, fovet, educat, de vberis

donec evadant in Virum perfectum, in mensuram
plenitudinis Christi. Denique sicut Filio suo
affuit in morte cum compassione: ita non deest
eis in hora extremitatis sed suo affuit auxilio &
interventione. Ac sicut corpus Filij de cruce in si-
num accepit ita animas eorum de corpore exun-
tes inter brachia materna suscipit, Mater pietatis
& vitæ. An non in his omnibus multipliciter
stendit se Matrem? Nemini se denegat Matrem,
qui se exhibet Filium.

Ephes. 4

LECTIO X.

Thema: Sumat per te preces, qui pro nobis natus
suis esse tuus.

EX his verbis satis constat contra hæreticos,
quæ ratione ad Mariam recurramus, quia sci-
licet per preces suas potens est apud Deum, & apud
Filius suum impetrare quod petimus. Non ergo
ei attribuius divinitatem, aut supremam Deoq;
debitam adorationem & cultum, ut ipsi volunt.
Hinc Ecclesia distinguit triplicem cultum. Vnum
vocat cum Theologis & SS. Patribus Cultum La-
maris. Et hic soli Deo debetur, tanquam lumina
Majestatis, æterum omnium Creatori & primo Prin-
cipio, vni æterorumque Domino. Alter est Cultus
Dulcis, qui debetur Sanctis: his enim veneratio-
nem & cultum debemus propter sanctitatem, &
dona varia gratiæ & gloriæ, quæ à Deo excellen-
ter participant, tanquæ ab auctore gratiæ & glo-
riæ. Vultque eos à nobis honorari, & coli, & invo-
cari, tanquam amicos & secundarios Mediatore
post Iesum Christum, qui principalis Mediator
in d & vnicus Mediator est per Sanguinem suum,
quia solus potuit offerre pretium condignum red-
emptionis nostræ, & lytrû reconciliationis. Hoc
eum dicit Apostolus, Vnus est Mediator, qui semet
ipsum dedit in redemptionem pro multis. Non autem
excludit alios Mediatore, sed indicat non esse ta-
les qui redemptionis dederint pretium, quam vis
& de Sanctis dici possit, quod Moyses de se: Ego
medius & sequer fui inter Dominum & vos. Lex
quoque dicitur ordinata per Angelos in manu Me-
diatoris. Quis ille Mediator, nisi Moyses? Cur ergo
vberibus, ne sit aut famens in cœtæ, ut iam diximus, in
instillans liquorem candidam pietatis. Circum-
spicit eis procurat spirituales cordis, lingua, & quæcum-
fectum, verborumque superiorum refectione que eos
eis iudicat. 5. Offert eos Patri æterno munus gra-
tum, instat curatum & columbarum, offert, in-
tur à Theologis. Et hic est cultus qui de par-
quam, eos cum Filio suo in templo circumcisos Virgini
culturo mortificationis. Quando eos Herodes tæ, quam gloria,
persequitur ad necem, Mundus, Caro, Diabolus, ei cultus
novit subducere pro vident à maternâ, & ad ver-
sus hostes protegere. 7. Si quando ab ea discedant tamen
& deviens, eos requirit maternâ sollicitudine, ut super
reducatur ad domum patrum, hoc est, ad ades di-
vina misericordia, & eos instruit, fovet, educat, de vberis

E. M. V.
reddet ut
mediario
tem apud
Deum res
quæri de-
bet.

1. Tim. 2.

Deut. 5.

Galat. 3.

E 3 & mca